

حقوق بشر از دیدگاه اندیشمندان اسلامی

ادعا شده اعلامیه جهانی حقوق بشر، آخرین دستاورد خرد جمعی روز بشر است. هر چند تا تحقق تمام آرمان‌های آن فاصله زیادی داشته باشیم. همچنین بخشی از متفکران اسلامی عقید دارند که برخی آرمان‌های حقوق بشر همان آرمان‌های انبیای توحیدی در طول تاریخ بوده است. نویسنده این اثر، محمد محمدی از اساتید نام‌آشنای حقوق اساسی، حقوق بشر و حقوق عمومی ایران است که دهه‌ها در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی تهران به تدریس و پژوهش مشغول بوده است و سال‌هاست اعلامیه جهانی حقوق بشر را با عنوان درسی حقوق بشر در اسلام تدریس می‌کند. ایده او برای بررسی حقوق بشر از منظر متفکرین اسلامی با بیان سه کاف یعنی اسلام کی، اسلام کجا و اسلام کی آغاز می‌شود. اول متفکران مسلمان در مورد حقوق بشر برداشت‌های متفاوتی دارند. دوم همین متفکران طی زمان، اندیشه‌های شان تحول و تغییر پیدا کرده و سوم اینکه محیط زندگی آنان در برداشت‌های شان تأثیر گذاشته است. محمدی پس از بیان این تقسیم‌بندی، با معیار قرار دادن قرآن، سنت، علم و عقل، اندیشمندان مسلمان را به سنت‌گرایان، تجدیدگرا، نوگرایان و وحدت‌گرایان تقسیم کرده و سپس به صورت تفصیلی آراء هر یک از آن‌ها را بررسی می‌کند. از نظر نویسنده، دین‌داری، دارای اصول و ارزش‌هایی است که فراتاریخی اند اما احکام دین بر اساس شرایط تاریخی زمان پیامبر نازل شده است و باید در هر دوره تاریخی، احکام جدید و متناسب با همان دوره را استنباط نمود. در این کتاب اعلامیه حقوق بشر قاهره نیز مفصلاً مورد بررسی قرار گرفته است. این اعلامیه بر اساس نظرات اندیشمندان مسلمانی مانند آیت الله جوادی آملی و مرحوم علامه محمد تقی جعفری نگاشته شده است. ▶

- نویسنده: محمد محمدی (گرگانی)
- مترجم: ندارد
- ناشر: نشر نی
- سال انتشار: ۱۴۰۲
- تعداد صفحات: ۳۳۲

دائوی اسلام: کتاب مرجع درباره زوجیت در تفکر اسلامی

آیا وقتی با گزاره «در جوامع مسلمان، مردان بر زنان ستم می‌کنند» رو به رو میشویم با گزاره‌ای صادق مواجه شده‌ایم؟ بله و این ستم در تمامی جوامع مسلمان و غیر مسلمان رخ می‌دهد! اما آیا صورت مسئله به درستی بیان شده است؟ خیر! برای اصلاح صورت مسئله باید ابتدا بپرسیم: مرد چیست؟ زن چیست؟ انسان چیست؟ این کتاب در پی یافتن صورت مسئله درست در خصوص مسائل مربوط به جنسیت در اسلام است تا نسبت‌های جنسیتی مطرح در سنت اسلامی را در مرتبه مابعدالطبیعی بررسی کند. مؤلف با استفاده از دو اصل بنیادین آیین دائو، یعنی بین و یانگ، دکترینی را انتخاب می‌کند تا به وسیله آن نسبت‌های جنسیتی در اسلام را توضیح دهد. آیین دائو، نقش سنت باطنی در خاور دور را دارد و در آن بین (به عنوان اصل قابلی و زنانه) و یانگ (به عنوان اصل فاعلی و مردانه)، دو اصل و جنبه مکملی هر موجودی را تشکیل می‌دهند. به طوری که این دو در عالم هیچگاه از هم جدا نتوانند بود. این کتاب یک نظرگاه بیگانه را بر اسلام تحمیل نمی‌کند. بلکه با استمداد از منابع ارزشمند اسلامی، سعی کرده به درک روشنی از موضوع برسد و نتایج را در قالب منطق بین و یانگی توضیح دهد. جالب اینکه تنها نیمی از کتاب به قلم نویسنده است و نیم دیگر آن ارجاعات و نقل و قول‌هایی است که از متون دیگر آمده است. در نهایت خواننده در خلال صفحات این کتاب به پاسخ این سؤال خواهد رسید که مرد و زن بودن یعنی چه؟ و چه بسا به این نتیجه برسد که امروزه مرد و زن حقیقی، وجود ندارد. بلکه مردمان، زن به معنای منفی کلمه و مرد به معنای منفی آنند. مؤلف ژاپنی این کتاب، خانم ساجیکو موراتا است. او با هدف مطالعه حقوق اسلامی به ایران آمده و تا مقطع دکتری در رشته زبان و ادبیات فارسی تحصیل کرده و در نهایت به عنوان نخستین زن در رشته فقه و حقوق اسلامی دانشگاه تهران ثبت نام کرده است. خانم ساجیکو همسر ویلیام جیتیک است و سال‌ها زیر نظر سید حسین نصر و توشیهیکو ایزوتسو، سنت حکمی و ذوقی اسلامی را فرا گرفته است. ▶

- نویسنده: ساجیکو موراتا
- مترجم: زهرا کاظمی فرد، ملیحه رحمانی
- ناشر: انتشارات حکمت
- تعداد صفحه: ۶۳۰
- سال انتشار: ۱۴۰۲